

KESKKONNA- JA TEGEVUSARUANNE

Esitaja: **Tootjavastutusorganisatsioon OÜ**

Periood: 2023

Koostaja: Laura Rebane

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ
A: Lõõtsa 4, Tallinn 11415
I: Reg. 11544022
E: info@tvo.ee

Sisukord

Eessõna	3
Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-st	3
TVO juhtpõhimõtted	6
TVO tegevused numbrites, 2023. aastal	8
TVO 2023. a. tegevuste kokkuvõte	9
Koostöö omavalitsustega ja pakendijäätmete kogumine.....	10
TVO klientide kohustused ja kohustuste täitmine.....	11
Teavitustegevuste kulud	12
Teadlikkuse suurendamine	12
TVO keskkonnajuhtimissüsteem.....	13
TVO olulised keskkonnaaspektid ja mõjud	14
TVO keskkonnanäesmärgid ja tegevuskava aastal 2023	16
TVO keskkonnategevuse tulemuslikkus.....	19
TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad.....	19
TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajad	22
Vastavus õigusaktide nõuetele	25
Lisa 1. TVO konteinerpark, tekkekohal teenuse piirkonnad	
Lisa 2. Pakendijäätmete taaskasutus (tekkekohal kogutud ning avaliku konteinerivõrgustiku kaudu kogutud ja taaskasutatud pakendijäätmete kogused)	
Lisa 3. Olulised keskkonnaaspektid ja nende mõjud	

Eessõna

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edaspidi TVO) on juba ettevõttena loodud selleks, et tootmise ja tarbimise keskkonnamõju vähendada. Nimelt on meie peamine ülesanne korraldada pakendite kogumist ja taaskasutusse suunamist, et tagada jäätmete kui ressursi uuesti kasutuselevõtmine võimalikult suures mahus. Sellest tulenevalt puuduvad ettevõttel keskkonnanahoiust eraldiseisvad ambitsioonid, vaid kogu meie fookus on suunatud loodusressursside raiskamise vähendamisele ja sekundaarse toorme kasutamise edendamisele. Kogu juhtimissüsteem järgib keskkonnajuhtimissüsteemi põhimõtteid ja nõudeid ning oleme võtnud endale kohustuse juhtimissüsteemi pidevalt parendada ning suurendada oma tegevuste tulemuslikkust, mis omavad keskkonnamõju. TVO keskkonnaaruanne sisaldab ka vastavalt Pakendiseadusele kohustusliku taaskasutusorganisatsiooni tegevusaruande elemente, et anda meie tegevustest ja tulemustest veelgi parem ja kompaktsem ülevaade.

Käesoleva aruande esimene blokk kajastab TVO tegevusaruande kohustuslikku sisu ning teine pool aruandest annab ülevaate TVO 2023.a seatud eesmärkide ja mõõdikutega seotud tulemuslikkusest.

Kristiina Dreimann

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ tegevjuht

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ-st

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edaspidi TVO) on pakendiettevõtjate poolt loodud taaskasutusorganisatsioon (edaspidi TKO), mis korraldab pakendijäätmete kogumist ja taaskasutusse suunamist Eestis. Meie tegevusi reguleerivad peamiselt Pakendiseadus ja Pakendiaktiisi seadus ning

erinevad pakenditega seotud määrused. Vastav tegevusluba on antud keskkonnaministri poolt 22.01.2009.

TVO klientideks on ettevõtted, kes toovad maale pakendatud kaupa või kes ise oma tegevuse käigus pakendavad ning müüvad kaupu Eesti turule. Sõlmitava kliendilepinguga annavad ettevõtjad toodete pakendite kogumise ja taaskasutuse sihtarvude täitmise kohustused üle TVO- le.

Meie ülesannete täitmine toimub peamiselt koostööpartnerite kaudu. Ettevõtte eesmärkide saavutamine ning klientidele vajalike teenuste osutamise kvaliteet sõltub koostööpartnerite valikust ning koostöö edukast toimimisest. Sellest tulenevalt ka tegevuste keskkonnamõjude ohjamine toimub peamiselt läbi koostööpartnerite tegevuste ohjamise.

TVO tegevuskohaks on Lõõtsa 4, Tallinnas asuv kontor.

TVO põhitegevusteks on:

Pakendite taaskasutamise korraldamine;

Valikkogumise edendamine;

Teadlikkuse kasvatamine pakendite ja pakendijäätmete keskkonnamõju vähendamiseks.

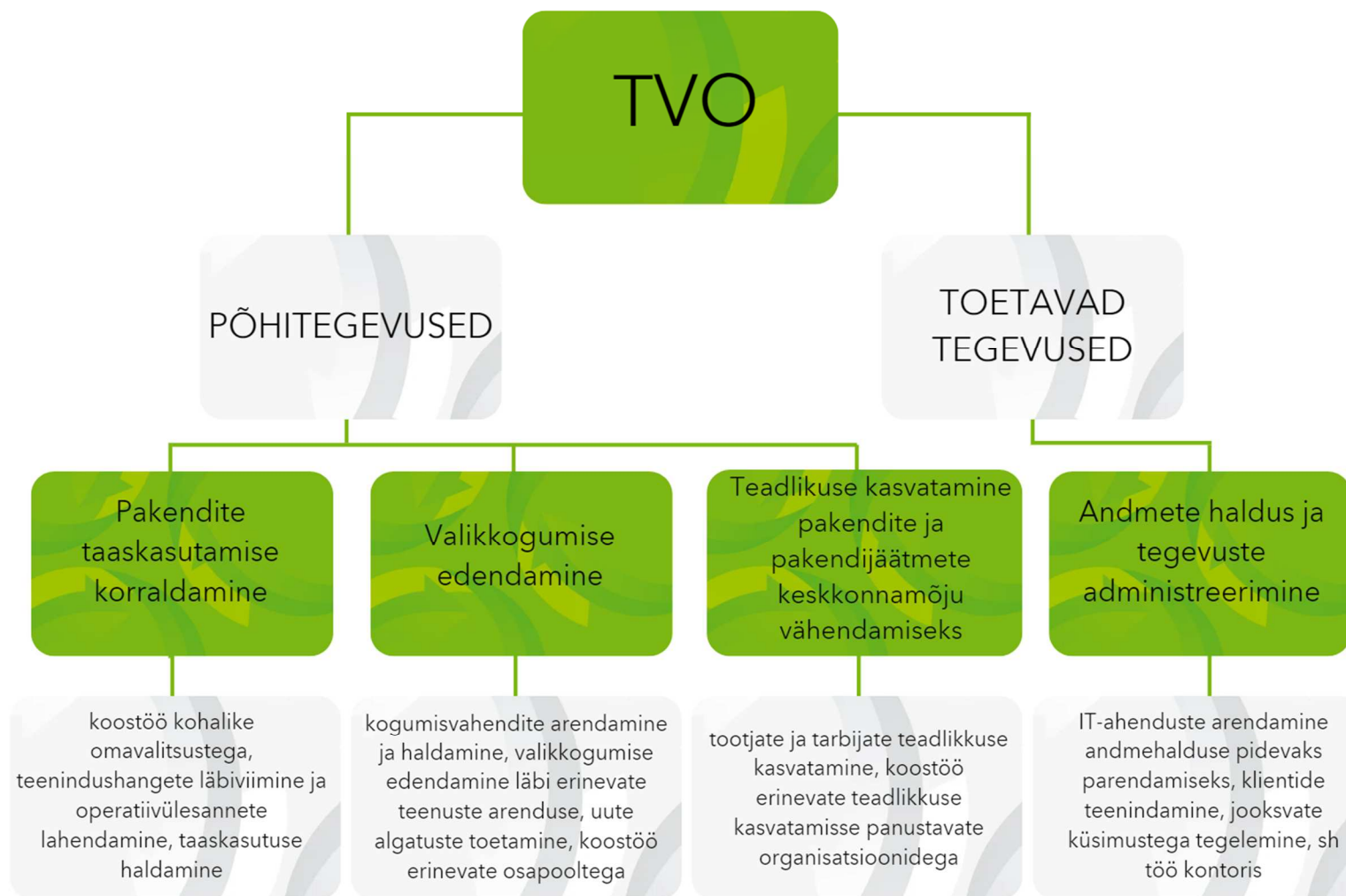
TVO toetavateks tegevusteks on:

Andmete haldus ja tegevuste administreerimine, sh tagades jätkusuutlikkust ja finantsilist stabiilsust (vt.Joonis 1).

TVO on loodud pakendiettevõtjate poolt. Ettevõtte kasumit osanike vahel ei jagata, vaid see suunatakse pakendijäätmete kogumissüsteemi arendamisse.

TVO osanikud on: **AS LTT, AS Balsnack International Holding, R-S Packaging OÜ, AS Smarten Logistics, RRLektus AS, AS Sirowa Tallinn, MAXIMA Eesti OÜ ja AS OG Elektra.**

Ettevõtte keskkonnajuhtimissüsteem hõlmab kõiki ettevõtte tegevusi aadressil Lõõtsa 4 ning mis on seotud allolevate koodidega: NACE koodid: 3832, 3811

Joonis 1. TVO põhi- ja toetavad tegevused

TVO juhtpõhimõtted

Vaatamata ettevõtte panustamisele keskkonnahoidu läbi pakendijäätmete kogumise ja ringlussevõtu edendamise, kaasnevad nii meie kui ka meie koostööpartnerite tegevusega nii otsesed kui ka kaudsed mõjud keskkonnale. Sellepärast on oluline, et oma tegevuse keskkonnamõju kaardistaksime, mõõdaksime ja pidevalt tegevuste korrigeerimise läbi vähendaksime.

Pakendamine, pakendimaterjalide valik ja pakendi disain omavad olulist rolli ressursside ringlemisel, lisaks jäätmete valikkogumisele ja väärindavale käitlusele.

Meile on oluline, et meie tegevused oleksid keskkonnamõju silmas pidades läbimõeldud ja toetaksid säästva arengu eesmärkide saavutamist.

Meie unistus on, et pakendamine oleks vajaduspõhine, toodetud pakendeid saaks kasutada korduvalt ning pakendijäätmed oleks väärtuslik tooraine tootmises.

Panustame läbi allolevate keskkonnaeesmärkide seadmise:

1. Loodusressursside kasutamise vähendamine läbi teisese toorme kasutuselevõtu:

- kasvatame tootjate ja tarbijate pakenditega seotud teadlikkust,
- loome mugava ja efektiivse kogumissüsteemi, mis toetab ressursside ringlemist;
- tagame kogutud pakendijäätmete maksimaalse ringlussevõttu;
- inspireerime keskkonnahoidlikumate ja ringsemate pakendidisainilahenduste laialdasemat rakendamist.

2. Meie tegevuse keskkonnamõju vähendamiseks:

- hoolitseme selle eest, et meie tegevused (sh töö kontoris) ja teenused oleks kvaliteetsed ja keskkonnahoidlikud;
- eelistame koostööpartnerite valikul neid, kes teadlikult tegelevad oma keskkonnamõju vähendamisega ning püüdnud samuti säästva arengu eesmärkide saavutamise poole;
- teeme otsuseid lähtudes parima majandusliku efektiivsuse ja jätkusuutlikkuse kombinatsioonist.

Oma tegevuses lähtume järgmistest põhimõtetest:

- **TOETAME JA EDENDAME KOOSTÖÖD** - ringmajandus on uus mõttelaad, mis toob erinevad osapooled kokku koostööks ning on eelduseks eesmärkideni jõudmisel;
- **TÄIDAME KOKKULEPPEID** - järgime Eesti Vabariigi seadusandlikke nõudeid ning klientide ja koostööpartnerite ootusi, mis on rakendatavad TVO tegevustele ja seonduvad meie keskkonnaaspektidega;
- **VÄHENDAME KESKKONNAJALAJÄLGE** - keskendume TVO keskkonnavalaste tegevuste pidevale parendamisele, ressursside tõhusale kasutamisele ja saastamise vältimisele;
- **VALIME SÜDAMEGA** - koostööpartnerite valikul eelistame neid, kelle keskkonnategevuse põhimõtted ühtivad meie omaga.

Keskkonnahoidlikkuse tagamiseks oleme rakendanud Euroopa Liidu EMAS määruse nõuetele vastava keskkonnajuhtimissüsteemi. Täiendame oma keskkonnajuhtimissüsteemi järjepidevalt, et suurendada keskkonnategevuse tulemuslikkust.

Keskkonnajuhtimissüsteemi arendamisse ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse suurendamisse oleme kaasanud kõik TVO töötajad ja koostööpartnerid. Meie tegevuste keskkonnamõju iseloomustavad näitajad on avalikud ja kättesaadavad kõikidele huvirühmadele.

TVO tegevused numbrites, 2023. aastal

Eramajade tasuta
pakendite veoga
liitunud
17 711 eramaja

Avalikke
konteinereid üle
Eesti **2673**

Kortermajade
teenusega liitunud
3068 kortermaja

Teavitustegevusele
suunasime üle
81 000€

Taaskasutatud pakendeid
31899,636 tonni

TVO 2023. a. tegevuste kokkuvõte

Tootjavastutusorganisatsioon OÜ (edasi TVO) on sõlminud kliendilepingu kokku 1075 pakendiettevõtjaga täitmaks nende pakendi- ja pakendiaktiisiseadusest tulenevaid kohustusi. Klientide nimekiri on leitav kodulehelt <https://tvo.ee/info/kliendid>. Üle võetud kohustuste maht tuleneb pakendiettevõtjate poolt esitatud pakendiaruannetest ja on liigiti kajastatud **Tabel 3**. Pakendiettevõtjad tasuvad teenustasu vastavalt Eesti turule lastud pakendite kogusele. Alates 01.07.2023 hakkasid kehtima uued hinnad. Vastavalt ringlussevõtu keerukusest muutusid hinnad müügi pakendi plastil ja paberil. Allpool toodud hindadele lisandub käibemaks.

Tabel 1. Teenustasud al 01.07.2023, müügi pakendid

Pakendi materjal	Kogumise ja taaskasutamise teenustasu, €/tonn
Klaas	91
Plast (mono)	225
Plast (komposiit)	360
Paber- ja kartong (mono)	80
Paber- ja kartong (komposiit)	135
Joogikartong	140
Metall (must/värviline)	162
Puit	20
Muu	270

Tabel 2. Teenustasud al 01.07.2023, veo- ja rühmapakendid

Pakendi materjal	Kogumise ja taaskasutamise teenustasu, €/tonn
Klaas	91
Plast	60
Paber- ja kartong	65
Metall (must/värviline)	77
Puit	18
Muu	270

TVO saab oma tulud suuremalt jaolt taaskasutuse teenustasudest. Pakkematerjali või pakendijäätmete kokkuostuga me ei tegele ja seetõttu ei saanud me ka sellest tegevusest tulu.

Teenustasudena saadud tuluga:

1. korraldame üle-eestilist pakendijäätmete kogumisvõrgustiku teenindamist;
2. osutame kohtkogumise teenuseid nii pakendiettevõtjast klientidele kui ka era- ja kortermajadele;
3. panustame elanikkonna teadlikkuse kasvatamisse;
4. kanname administratiivtegevusega seotud kulusid.

Tegevuse tulemusena saadud kasumit omanikele ei jagata vaid suunatakse pakendijäätmete kogumise ja taaskasutuse süsteemi arendamisse.

2023. aastal lõppesid TVO eelmise perioodi teenindamise kokkulepped ning 2024. aastal korraldasime uued hinnapäringud, mille tulemusena paljudes piirkondades muutusid teenuse osutajad. Hangitavad teenused ja tingimused on leitavad meie kodulehel: <https://tvo.ee/info/koostoopartnerite-valik/hanked>

Koostöö omavalitsustega ja pakendijäätmete kogumine

TVO on koostöölepingu sõlminud enamike omavalitsustega ning 2023. aastal muutusi lepingute uuendamisel ei olnud.

TVO pakendijäätmete kogumisvõrgustik, mis on rajatud koostöös omavalitsustega, koosneb alljärgnevatest lahendustest ja konteinerite arvust:

- **Avalikud**, kõigile kasutamiseks mõeldud konteinerid. Konteinerid, mis asuvad avalikus ruumis ja on mõeldud kõigile kasutamiseks. Suuremates linnades (Tallinn, Tartu, Pärnu) ja valdades (Rae, Viimsi, Saku, Kiili) koosnevad pakendipunktid kolmest konteinerist: klaas-; papp- ja paber- ning plast-, metall- ja joogikartongpakendi konteiner. Mujal kogutakse pakendijäätmeid enamasti ühte konteinerisse kokku. Avalikuks kasutuseks mõeldud konteinereid on üle Eesti 2673 (lisandunud 283 tk).

- **Kortermajadest** pakendi vedu on mitmes kohalikus omavalitsuse. Kortermajadest kogub pakendeid 3068 kortermaja, mis on 749 kortermaja rohkem kui eelmisel aastal.

- **Eramajadest** pakendi vedu pakendikoti teenusega eramajadele pakume võimalust liituda teenusega, mille käigus saab pakendijäätmeid ära anda 150L kollase kilekotiga. Selle teenusega on liitunud 17 711 eramaja, mis on 5837 eramaja rohkem kui eelmisel aastal.

Avaliku konteinerpargi väljapanekul vajalike pakendipunktide arvu leidmisel lähtub TVO Pakendiseaduse § 17¹ asustustiheduse nõuetest. Pakendipunktide asukohad aga määrab kohalik omavalitsus.

Täpsem info TVO konteinerpargi kohta on ära toodud Lisas 1.

TVO klientide kohustused ja kohustuste täitmine

Käesoleva aruande koostamise hetkel TVO klientide poolt esitatud aruannete kohaselt turule lastud pakendijäätmete kogused ja TVO taaskasutusse suunatud pakendijäätmete kogused on toodud **Tabel 3.**

Tabel 3. TVO klientide poolt 2023. aastal Eesti turule lastud pakendijäätmete kogused ja TVO poolt taaskasutusse suunatud pakendijäätmete kogused tonnides

Materjali liik	Turule lastud, t	Taaskasutatud, t	Sh ringlusesse võetud, t	Taaskasutusmäär/ Ringlusessevõtumäär %
Klaas	5005,227	3957,37	3957,37	79%/79%
Plast	8024,476	7646,31	3791,079	95%/47%
Paber- ja kartong	17171,058	12416,14	11860,99	72%/69%
Metall	1577,557	1211,636	1211,645	77%/77%
Puit	14716,689	6668,18	3880,583	45%/26%
Muu	54,074			
KOKKU	46549,081	31899,64	24701,67	69%/53%

Detailsem info taaskasutuse kohta on Lisas.

Teavitustegevuste kulud

Vastavalt Pakendiseaduse § 174 lõikele 5 peavad teavitustegevusele tehtavad kulutused moodustama vähemalt kaks protsenti taaskasutusorganisatsiooni kalendriaasta käibest. TVO 2023. aasta käive oli ligi 4 MEUR. Teavitusele tehtud kulutused olid summas ligikaudu 81 000 eurot.

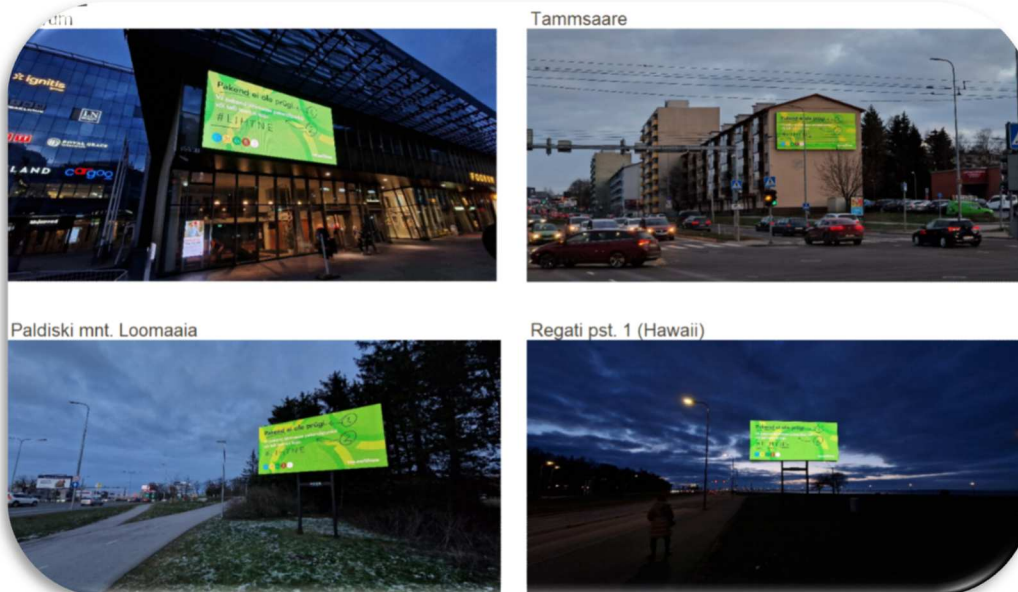
Tabel 4. TVO 2023. aasta teavitustegevustega seotud kulud eurodes

Tegevus	Summa
Kujundused	1287,00
Reklaamklippide tootmine	6542,90
Reklaami ost	50 244,72
Koolitused	4084,60
Reklaamkingitused	780,91
Kodulehe arendus	1 265,00
Teavituskanalite teenustasu	286
Tõlketeenused	53,5
Muud teavitustööga seotud teenused	3 117,72
KOKKU:	81 194,82*

*Teavitustegevuste kulud on esitatud ilma käibemaksuta.

Teadlikkuse suurendamine

Teavitustegevuste peamine fookus oli 2023. aastal elanike teadlikkuse tõstmisel: sorteerimise alased koolitused, kokku viisid TVO töötajad läbi 39 koolitust, mille raames sai sorteerimise alal teadlikumaks 3687 inimest. Keskkonnainvesteeringute Keskuse toel ja teiste taaskasutusorganisatsioonidega koostöös korraldasime üleriigilise teavituskampaania „Ära mõtle üle. Lihtsalt sorteeeri“, aasta lõpus viisime ellu üleriigilise reklaamikampaania „Pakend ei ole prügi“, kus jagasime sõnumit nii välimeediapindadel, digi- ja sotsiaalmeedias ning raadiokanalites.

Läbivalt tegime aktiivset koostööd teiste TKO-dega ja ettevõtetega (Rohetiiger, kuhuviia.ee, Eesti Ringmajandusettevõtete Liit jne.).

Iga-aastase kollase koti kampaania viisime 2023. aastal läbi Viimsi Kelvingi ja Rohuneeme külades. Kui varasematel aastatel on kampaania keskmes olnud testkoti jagamine teenuse katsetamiseks, siis 2023. aastal lähenesime Viimsi elanikele läbi otsekontakti – infopäevad külades, aktiivne teenuse tutvustus kaubanduskeskuses, sihitud sotsiaalmeedia reklaam. Vastavalt Pakendiseaduse § 174 lõikele 5 peavad teavitustegevusele tehtavad kulutused moodustama vähemalt kaks protsendi taaskasutusorganisatsiooni kalendriaasta käibest. TVO 2023. aasta käive oli ligi 4 MEUR. Teavitusele tehtud kulutused olid summas 81 000 EUR.

TVO keskkonnajuhtimissüsteem

TVO erinevate teenuste/tegevuste pakkumine kätkeb endas mitmeid keskkonna-ja töötervishoiu riske ja mõjusid. Erinevate riskide ja mõjude ohjamiseks oleme rakendanud keskkonnajuhtimissüsteemi (edaspidi KKJS). Keskkonnajuhtimissüsteem on osa meie igapäevasest juhtimisest ja see hõlmab nii meie põhi- kui ka toetavaid tegevusi.

KKJS ülesehituse oluliseks alustalaks on regulaarselt hinnatud ettevõtte tegevusest tulenevad keskkonnaaspektid ning nende keskkonnamõju. Viimastest lähtuvalt koostame 3-5 aastaks ettevõtte tegevuskava. Tegevuskava on aluseks jooksva aasta fookuse valikul ja eesmärkide seadmisel. Selliselt tagab KKJS keskkonnamõjude väljaselgitamise, nende vähendamiseks meetmete kasutuselevõtu ja tegevuste ja teenuste pideva parendamise.

KKJS on rakendatud vastavalt Euroopa Liidu EMAS määruse nõuetele. TVO keskkonnajuhtimise eest vastutavaks töötajaks on keskkonnaspetsialisti Laura Rebane. Juhtkonnapoolseks esindajaks on juhatuse liige Kristiina Dreimann.

TVO olulised keskkonnaaspektid ja mõjud

Oleme välja töötanud protseduuri oma tegevusega seotud keskkonnaaspektide määratlemiseks ja nende olulisuse hindamiseks. **Lisas 3** on ära toodud oluliste keskkonnaaspektide kirjeldus ja nende mõjud.

Oma tegevuse ja teenustega seotud otseste ja kaudsete keskkonnaaspektide kindlaks tegemisel oleme kasutanud olulusringil põhinevat lähenemisviisi, võttes arvesse tegevusi ja teenuseid, mida saame kontrollida või mõjutada. Keskkonnaaspektide väljaselgitamiseks oleme võtnud arvesse kõiki ettevõtte põhitegevusi ning nendega seotud toetavaid tegevusi.

Samuti oleme arvestanud plaanitavate muudatuste ja arengutega ning võimalike hädaolukordadega.

Keskkonnaaspektide ja -mõjude olulisuse hindamisel võtame arvesse õigusaktide nõudeid, huvirühmade seisukohti, aspekti suurust ja sagedust ning ka potentsiaalset mõju nii elu- kui looduskeskkonnale.

Keskkonnaaspektide ja mõjude ülevaatus ja hindamist viime läbi oluliste muudatuste toimumisel ning lisaks enne uusi plaanitavaid arendusi. Selline kompleksne metoodika aitab meil saada jooksvalt teavet tegevuse keskkonnamõju suurusest ning seda ka pidevalt läbi asjakohaste meetmete vähendada ja ohjata. Olulise mõjuga aspekte võtame arvesse keskkonnaeesmärkide seadmisel.

Keskkonna- aspekt

Ettevõtte tegevuste, toodete või teenuste erinevad tahud, mis mõjutavad keskkonda - õhku, vett, pinnast, loodusvarade kasutust, taimestikku, loomastikku, kogukonda, põhjustades reeglina negatiivseid tagajärgi.

Oluline keskkonna- aspekt

Kõikide keskkonnaaspektide seast valitakse hindamiskriteeriumite abil välja olulised mille osas on vaja keskkonnavalast tulemuslikkust parandada.

Keskkonna- mõju

Keskkonnamõju on ettevõtte tegevustest, toodetest ja teenustest tulenevate keskkonnaaspektide poolt tekitatud ebasoodne või soodne muutus keskkonnas.

TVO keskkonnaeesmärgid ja tegevuskava aastal 2023

Oleme oma keskkonnategevuse plaanipäraseks parendamiseks seadnud iga-aastased üle vaadatavad keskkonnaeesmärgid ja -ülesanded. Keskkonnaeesmärkide ja -ülesannete elluviimiseks koostame iga-aastaselt tegevuskava.

Järgnevalt on esitatud TVO 2023. aasta keskkonnategevuskava ja selle täitmise seis (vt. Tabel 5).

Peamine fookus 2023. aastal oli tegevuste ja dokumentide kooskõlla viimine keskkonnajuhtimissüsteemi nõuetega, et esitada taotlus registreeringu saamiseks. November-detsember 2023.a viisime läbi vastavusauditi. Dokumendid registreeringu taotlemiseks esitasime jaanuar 2024.

Meile oli oluline saada tagasisidet meie huvirühmadelt, mistõttu viisime 2023.a aastal läbi klientidele ja KOVidele suunatud tagasisideküsitluse. Küsitluse üheks eesmärgiks oli saada hinnang koostööle TVO-ga.

KOV-i küsimustiku tulemusena oli hinnang koostööle, 5 palli skaalal, **4.2**. (maksimum 5)

Pakendiettevõtjate hinnang koostööle oli **4,58**. (maksimum 5)

Tabel 5. TVO keskkonnanäesmärgid ja tegevuskava aastal 2023

Keskkonnanäespekt/ risk	R (risk)/ A (aspekt)	Otsene või kaudne (O/K)	Keskkonnanäesmärk 2023	Tegevused (kava)	Tähtaeg	Täitmise staatus
Ebapiisav enese kontrollisüsteem	R	O	Tagada pakendijäätmete kogumine vastavalt kokkulepetele ning seeläbi suurendada pakendijäätmete kogumisega ringlussevõttu	Tegevuse efektiivsuse mõõdikud otsustada, dokumenteerida ja defineerida sisendid ning lihtsustada vajalike andmete kättesaamine	dets 2023	Tehtud plaanipäraselt
				EMAS taotlus esitatud	dets 2023	Tehtud plaanipäraselt
Ebapiisav enese kontrollisüsteem	R	O	Tagada korrektne pakendijäätmete taaskasutus	Kõikide taaskasutusega seotud ettevõtjatega koostöölepingud sõlmitud	dets 2023	Töös, jätkub 2024. aastal
Keskkonnateadlikkuse tõstmine	A	O	Tõsta inimeste/ettevõtete keskkonnateadlikkust	Tagasiside küsitlus (kliendid, KOVid, elanikud)	dets 2023	Tehtud plaanipäraselt
				KKK sisukas, lihtne ja kergesti leitav	dets 2023	Tehtud plaanipäraselt
Pakendidisaini parandamist motiveerivad teenustasu hinnad (ökomodulatsioon)	A	O	Anda panus mitte ringlussevõetavate pakendite vähenemisele	Komposiitpakendi hinna muutus	dets 2023	Tehtud plaanipäraselt

Keskkonnaaspekt/ risk	R (risk)/ A (aspekt)	Otsene või kaudne (O/K)	Keskkonaeesmärk 2023	Tegevused (kava)	Tähtaeg	Täitmise staatus
Vale disainiga kogumisvahend	A	O	Suurendada läbi mugava kogumisvahendi pakendijäätmete kogust (sh ringlussevõttu koguse suurenemine)	Pakendimajadest loobumine	dets 2023	Tehtud paanipäraselt
Kogutavate pakendijäätmete hea kvaliteet	A	K	Suurendada materjalide ringlusse võttu läbi liigiti kogumise	Kolmeks kogumise arendamine Sakus, Kiilis, Harkus	dets 2023	Tehtud plaanipäraselt

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkus

Oleme määratlenud keskkonnale olulist mõju avaldada võivate tegevuste mõõdikud ning jälgime neid süsteemselt, et tagada vastavus õigusaktide nõuetele, püstitatud keskkonnamärgidele ja – ülesannetele ning tagada asjakohase toimimishoje järgimine (eelkõige oluliste keskkonnaaspektide hoje ja nendega seotud keskkonnamõjude vähendamine).

TVO on üle vaadanud oma tegevused ning selgitanud välja millised on kohalduvad parimad võimalikud tehnikad (komisjoni otsus [\(EL\) 2019/61, avaliku halduse sektori parimaid keskkonnajuhtimistavasid, keskkonnatoime näitajaid ja tiptaseme võrdlusaluseid sisaldava võrdlusedokumendi kohta](#) ning komisjoni otsus [\(EL\) 2020/519, jäätmekäitlussektori parimaid keskkonnajuhtimistavasid, keskkonnatoime näitajaid ja tiptaseme võrdlusaluseid sisaldava võrdlusedokumendi kohta](#)) ning kõik olulisemad soovitused on integreeritud:

- oleme kasutanud majandushoobasid (tasude kohandamise kaudu), et suunata jäätmeid tekitavate organisatsioonide (pakendiettevõtjate) käitumist selliselt, et suureneks ringlussevõetavate pakendijäätmete kogus;
- oleme enda tegevustesse põiminud teadlikkuse suurendamise ning võtnud eesmärgiks kampaaniate korraldamise eri sihtrühmade järgi;
- oleme enda tulemuslikkuse näitamiseks võtnud eesmärgiks ringlussevõtu määra jälgimise.

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse hindamiseks oleme valinud välja erinevad mõõdikud mida jälgime vastavalt kavale. Mõõdikud on jaotatud vastavalt keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajateks ja keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajateks.

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad

TVO toetavaks tegevuseks on töö kontoris, mistõttu on keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad seotud kontoriressursside kasutamisega. Suhteliseks näitajaks B1 oleme võtnud töötajate arvu (vt. Tabel 6). Kuna töö kontoris ei ole otseselt seoses pakendijäätmete kokku kogumise ja käitlusega ei ole võimalik võtta suhteliseks näitajaks muud.

Põhinäitajates ei ole esindatud kontori CO₂, bioloogiline mitmekesisus ja jäätmeteke. Põhjus, miks oleme otsustanud antud näitajate andmeid mitte kajastada seisneb asjaolus, et meil puudub tegevus mille käigus oleks võimalik antud näitajaid kontrollida ja mõjutada. Meie kontori CO₂ heide ja mõju bioloogilisele mitmekesisusele ei ole olulise keskkonnamõjuga. Kasutusel on 2 sõidukit. Kontorit köetakse kaugküttega. CO₂ heitme koguse arvutamise algandmed ei olnud meile 2023. aastal

kättesaadavad. Kontor asub büroohoone rendipinnal ja selle mõju bioloogilisele mitmekesisusele ei ole võimalik eraldi mõjutada.

Meil puudub info kontoris tekkinud jäätmete koguste kohta, kuna kogume need ühismahutitesse. Alates 2024. aastast mõõdame ainult segaolmejäätmete (mis jääb järgi peale kõigi muude jäätmete eraldi kogumist) teket, eesmärgiga keskenduda selle vähendamisele.

Tabel 6. TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse põhinäitajad

Näitaja	Ühik	Absoluutkogus A1 (tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas)			Suhteline näitaja B1 (tähistab kogu organisatsiooni aastast väljundit)			Arv R (A/B) (tähistab suhtarvu, mis saadi läbi valemi A/B)		
		2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Energiatõhusus										
Elektrienergia tarbimine (roheline energia)	kWh aastas	3285	2724	5416, 64	7	6	6	469,29	454	902,7
Maagaasi tarbimine (kontori küte)	MWh aastas	20,53	18,4	16,54	7	6	6	2,93	3,07	2,76
Ressursitõhusus										
Kütuse tarbimine (tööautode sõidud)	L aastas	2043,39	524,89	456,87	7	6	6	291,91	87,48	76,15
Veekasutus										
Veetarve/kanalisatsioon	M3 aastas	18,59	22,74	23,57	7	6	6	2,66	3,79	3,93
Joogivee tarbimine (Saku Läte)	L aastas	207,9	56,7	0	7	6	6	29,7	9,45	0

Keskkonnategevust iseloomustavad andmed säilitatakse tõendusdokumentidena vastavalt ettenähtud korrale.

Kolme viimase aasta suhtarvudes on olulisi muutusi olnud energiatõhususes, ressursitõhususes ja veekasutuses. Energiatõhususe valdkonnas on elektrienergia tarbimine viimase kahe aasta jooksul tõusnud 99%, kuna 2023. aastal töötati oluliselt rohkem kontoris.

Ressursitõhususe valdkonnas on olnud tulemuslikkuse põhinäitajaks kütuse tarbimine, mille muutus on olnud -13%. Peamine põhjus selleks on asjaolu, et tööülesanded muutusid ning töösõidud vähenesid.

Veekasutuse valdkonnas on kõige suurem muutus olnud joogivee tarbimises, mis muutus - 100%, kuna loobusime keskkonnajalajälg vähendamiseks veeautomaadi teenusest.

TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajad

TVO peamised tulemuslikkuse erinäitajad on seotud pakendijäätmete kogumise ja taaskasutamise, sh ringlussevõtu määrade täitmisega. Suhteliseks näitajaks B2 oleme võtnud turule lastud pakendijäätmete koguse (vt Tabel 7).

Tabel 7. TVO keskkonnategevuse tulemuslikkuse erinäitajad

Näitaja	Absoluutkogus A2 (tähistab kogu aastast sisendit/mõju asjaomases valdkonnas), ühik tonn			Suhteline näitaja B2 (tähistab kogu organisatsiooni aastast väljundit), ühik tonn			Arv R (A/B) (tähistab suhtarvu, mis saadi läbi valemi A2/B2), ühik massiprotsent		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Üdine taaskasutusmäär	33729,8	33483	31899,636	45485,2	48159	46549,081	74	70	69
Üldine ringlussevõtumäär	25095,2	26759,3	24701,67	45485,2	48159	46549,081	55	56	53
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (plast)	3614,38	3977,29	3791,079	45485,2	48159	46549,081	7,95	8,26	8,14
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (paber)	13959,2	11605,4	11860,99	45485,2	48159	46549,081	30,69	24,1	25,48
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (puit)	3271,84	6147,29	3880,583	45485,2	48159	46549,081	7,19	12,76	8,34
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (klaas)	3060,80	3597,84	3957,37	45485,2	48159	46549,081	6,73	7,47	8,50
Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (metall)	1188,93	1431,453	1211,645	45485,2	48159	46549,081	2,61	2,97	2,60

Kolme viimase aasta jooksul on nii üldine taaskasutusmäär kui ka üldine ringlussevõtumäär vähenenud vastavalt pakendite turule laskmise mahtude muutumisega.

Kui 2021. ja 2022. aastal oli paberi ringlussevõtumäära muutus -21%, siis 2023. aastal kasvas paberi ringlussevõtumäär, võrreldes 2022. aastaga ligi 5%. Seda peamiselt seetõttu, et 2023. aastal võeti paberit rohkem ringlusse.

Puidu ringlussevõtumäär kasvas 2022. aastal, võrreldes 2021. aastaga 77%. 2023. aastal kahanes oluliselt puidu ringlussevõtt (-35%), võrreldes 2022. aastaga. Seda seetõttu, et vähenesid nii puidu ringlussevõtu kogused kui ka deklareeritud kogused.

Klaasi ringlussevõtumäära oleme suutnud viimase kolme aasta jooksul suurendada ligi 26%.

Plasti ja metalli ringlussevõtumäärad on viimase kahe aasta jooksul vähenenud, vastavalt -1,5% ja -12,5%. Peamine põhjus materjalide ringlussevõtu vähenemisel seisneb pakendite keerukuses ja võimaluses neid ringlusse suunata.

Lisaks eelnimetatule jälgime tulemuslikkust järgnevate tegevusnäitajate abil, millest anname alljärgnevalt täpsema ülevaate.

- **Pakendijäätmete ringlussevõtumäär materjali liigiti**-> kogu TVO klientide poolt turule lastud pakendijäätmete kogus võrrelduna TVO poolt ringlusse võetud pakendijäätmete kogusega (%).

Pakendijäätmete ringlussevõtu määr materjalide lõikes, aastatel 2021-2023, on toodud **Tabel 8**.

Tabel 8. Pakendijäätmete ringlussevõtumäär (%) materjali liigiti viimase kolme aasta lõikes

Pakendi materjal	2021	2022	2023
Klaas	78%	71%	79%
Plast	46%	45%	47%
Paber- ja kartong	87%	69%	69%
Metall	69%	86%	77%
Puit	21%	39%	26%

- **Tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites**-> kogu TVO poolt kogutud elanikkonna pakendijäätmed võrrelduna ainult tekkekohal kogutud pakendijäätmete kogusega. Tekkekohalt kogutakse pakendeid kortermajadest, eramajadest, kontoritest ja haridusasutustest.
- **Tühisõidu kulukogu teeninduse kulusse (tühisõit/teeninduse (va rent) kulud)**-> kogu avaliku pargi teenindamise kulud (v.a kogumisvahendite rent) võrrelduna tühisõitudeks tehtud kuludega.

Tühisõite tehakse enamasti juhul kui kogumisvahendeid ei ole võimalik teenindada, kuna ligipääsu ei ole tagatud, kogumisvahendis on valed jätmed või kogumisvahendid ei ole täitunud.

Tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites ja tühisõidu kulukogu teeninduse kulusse (tühisõit/teeninduse (va rent) kulud) on toodud Tabel 9.

Tabel 9. Tühisõidu kulu osakaal (%) ning tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites (%)

Näitaja	2021	2022	2023
Tekkekohal kogutud pakendite osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakendites	18,71%	21,87%	53,99%
Tühisõidu kulukogu teeninduse kulusse (tühisõit/teeninduse (va rent) kulud)	0,31%	0,20%	0,63%

Viimase kolme aasta fookuses on olnud pakendite tekkekohal kogumise suurendamine, mis on olnud tulemuslik. Kui 2021. aastal oli osakaal kogu elanikkonnalt kogutud pakenditest 18,71%, siis 2023. aastal oli osakaal 53%. Seda on toetanud koostöö omavalitsustega läbi korraldatud olmejäätmete veo pakendijäätmete kokku kogumine.

Tühisõidu kulukogu, protsentides, on viimase kolme aastaga suurenenud ning see on tekitanud meile uued väljakutsed.

Vastavus õigusaktide nõuetele

Põhitegevuste kui ka toetavate tegevuste läbiviimisel on oluline, et järgiksime meile kohalduvaid õiguslikke nõudeid. Selleks oleme loonud õiguslike nõuete registri, mis sisaldab endas kõiki olulisi õigusakte ja täpsemaid nõudeid, mida enda tegevustes peame järgima.

TVO tegevust reguleerivate õiguslike nõuete alla kuuluvad EV-s kehtivate keskkonna- ning töötervishoiu ja -ohutuse valdkonda reguleerivate õigusaktide nõuded, sh otsekohalduvad Euroopa Liidu õigusaktid ja asjakohased kohalikud haldusaktid.

TVO omab tegevusluba aastast 2009.

Peamised TVO tegevust reguleerivad õigusaktid on järgmised:

- Pakendiseadus
- Pakendiregistri põhimäärus
- Pakendiaktsiisi seadus
- Jäätmeseadus

TVO peab tagama oma klientide/pakendiettevõtjate Pakendiseaduses kehtestatud pakendijäätmete ringlussevõtu määrade täitmise. Vastavalt materjaliliigile on kohustus sihtarvude täitmiseks taaskasutada pakendimaterjale kalendriaastas vähemalt järgnevas ulatuses:

- 70 protsenti klaasijäätmete kogumassist ringlussevõetuna;
- 70 protsenti paberi- ja kartongijäätmete kogumassist, kusjuures 60 protsenti kogumassist ringlussevõetuna;
- 60 protsenti metallijäätmete kogumassist ringlussevõetuna;
- 55 protsenti plastijäätmete kogumassist, kusjuures 45 protsenti plastijäätmete kogumassist ringlussevõetuna ja 22,5 protsenti plastijäätmete kogumassist uuesti plastiks töödelduna;
- 45 protsenti puidujäätmete kogumassist, kusjuures 20 protsenti kogumassist ringlussevõetuna.

Meie tegevuste üle peavad järelevalvet: Keskkonnaamet, Maksu- ja Tolliamet ning finantsaudiitorid (majandusaastaaruanne, pakendiaruanne). Aruande koostamise hetkeks ei ole järelevalveorganid 2023. a tegevuste kohta ettekirjutusi teinud.

Lisa 3. Alljärgnevalt on ära toodud TVO kõik olulised keskkonnaaspektid ning nende mõjud

Tegevus/teenus - esitatud elutsükli vaate kohaselt sh arendustegevused	Risk/aspekt	R(risk) / A(aspekt)	Otsene või kaudne aspekt (O/K)	Mõju, sh keskkonna-mõju
Pakendite taaskasutuse korraldamine (strateegia valimine jm seotud tegevused)	Ebakompetentsed töötajad	R	O	Puudused strateegia elluviimisel Negatiivne keskkonnamõju: ebavajaliku transpordi keskkonnamõju (CO2), jäätmete ringlussevõtu asemel need kõrvaldatakse (ladestus või põletus), keskkonnareostus
	Ebapiisav enesekontrolli- süsteem	R	O	Liiga korduvate vigade tekkimine sh kõikide võimalike negatiivsete keskkonnamõjude realiseerimine
Pakendite taaskasutuse korraldamine (kogumisvahendid)	Vale disainiga kogumisvahend	A	O	Ava liiga väike - pakendid konteiner kõrval reostavad keskkonda Ava liiga suur - pakendikonteineris mittevastavad jäätmed vähendavad või takistavad taaskasutust Konteiner liiga väike - konteiner ajab üle ja tekitab keskkonnareostust Konteiner liiga suur - mittetäitunud konteineri juurde sõitmine tekitab liigset CO2 teket
	Kogutavad jäätmed ei ole taaskasutatavad	A	K	Vajalik transport kogumiskohast sorteerimisjaama ja sealt edasi kõrvaldamisse tekitab rohkem CO2 heidet kui need jäätmed transporditaks otse kõrvaldamisse Kui osa kogutud jäätmetest rikub ära ka taaskasutuseks sobiliku, siis läheb ressurss raisku
Pakendite taaskasutuse korraldamine (transport ja logistika)	Transpordi õhusaaste	A	K	Suurenenud CO2 heide õhku
	Üle/alatäitunud konteiner	A	K	Liiga väike konteiner - liiga harv logistika, konteiner ajab üle ja tekitab keskkonnareostust Liiga suur konteiner - liiga tihe logistika, mittetäitunud konteineri juurde sõitmine tekitab liigset CO2 teket
Pakendite taaskasutuse korraldamine (käitlus ja taaskasutus)	Kogutavate pakendijäätmete halb kvaliteet	A	K	Suur osa pakendijäätmetest ei jõua uuesti kasutusse

Tegevus/teenus - esitatud elutsükli vaate kohaselt sh arendustegevused	Risk/aspekt	R(risk) / A(aspekt)	Otsene või kaudne aspekt (O/K)	Mõju, sh keskkonna-mõju
	Vale töökorraldus sorteerimisjaamas	A	K	Kõiki ringlusesse sobivaid materjale ei sorteerita välja ja kokku kogutud pakendijäätmed lähevad raisku
	Tagasiside pakendite kvaliteedi kohta	A	K	Kui tootjaid hoida infovoos millised pakendid on ringlussevõetavad ja millised mitte, siis saavad tootjaid pakendeid muuta ja ressursside ringlemine pareneb
	Õnnetused, avariid, tulekahju käitluskohas, sorteerimisliini rike	R	K	Tulekahju tulemusena esmalt emissioonide sattumine töökeskkonda ja sealt edasi väliskeskkonda, avariid ja õnnetused (sh sortliini rikked) viivad selleni, et pakendijäätmete kvaliteet võib saada kahjustada, toormena ei ole võimalik seda kasutada
	Pakendijäätmete ringlussevõtu- lahenduste puudumine	R	K	Kogutud ja välja sorteeritud pakendijäätmete (ressurss) ei jõua ringlusesse, taaskasutuskohustused jäävad täitmata
Keskkonna-teadlikkuse kasvatamine	Vähene keskkonna- teadlikkus	A	O	Teavitustegevusest tulenev tarbimise vähenemisest tulenev väiksem ressursikasutus Pakendijäätmete sorteerimise kasv toob kaasa suurema pakendijäätmete taaskasutuse
Andmete haldus ja tegevuste administreerimine	Pakendidisaini parandamist motiveerivad teenustasu hinnad (ökomodulatsioon)	A	O	Suurenenud ringlussevõetavate pakendijäätmete kogus

Tegevus/teenus - esitatud elutsükli vaate kohaselt sh arendustegevused	Risk/aspekt	R(risk) / A(aspekt)	Otsene või kaudne aspekt (O/K)	Mõju, sh keskkonna-mõju
Töötamine kontoris	Jäätmeteke	A	O	Ressursside raiskamine
	Tuleõnnetus	R	K	Töötajate tervise ohustamine, materiaalne kahju, LOÜ-d satuvad välisõhku
	Veeavarii, torude purunemine	R	K	Materiaalse vara kahju, oht inimesele

Keskkonnaaruande kinnitamine

Bureau Veritas Eesti OÜ, kes on akrediteeritud tõendaja EE-V-0002, kinnitab peale Tootjavastutusorganisatsioon OÜ keskkonnajuhtimissüsteemi ja 2023. aasta keskkonnaaruande kontrollimist, et organisatsiooni keskkonnaaruandes esitatud teave ja andmed on usaldusväärsed ja õiged ning vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009, 25. november 2009, organisatsioonide vabatahtliku osalemise kohta ühenduse keskkonnajuhtimis ja - auditeerimissüsteemis nõuetele. Käesolevas aruandes on rakendatud Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2017/1505, 28. augustist 2017 ja Euroopa Komisjoni määrust (EL) 2018/2026, 19. detsembrist 2018, millega muudeti Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määruse (EÜ) nr 1221/2009 lisad I, II, III ja IV.

Keskkonnaaruanne on kinnitatud 17.09.2024.

Vahur Keenberg

EMAS tõendaja

Bureau Veritas Eesti OÜ